

بچه ها سلام ، با تخته معادله‌ی درجه دوم در خدمت شما هستیم . با من همراه باشید. اگه تخته هایی که براتون می زارم خوبه و خوشتون میاد حتما در اخر صفحه یا از طریق آیدی نظر خودتونو بنویسین . نظرات شما به من روحیه میده و منو در ادامه نوشتن تخته ها کمک میکنه

نکته ۱:

اگر α و β جوابهای معادله‌ی $ax^2 + bx + c = 0$ باشند، آن گاه داریم:

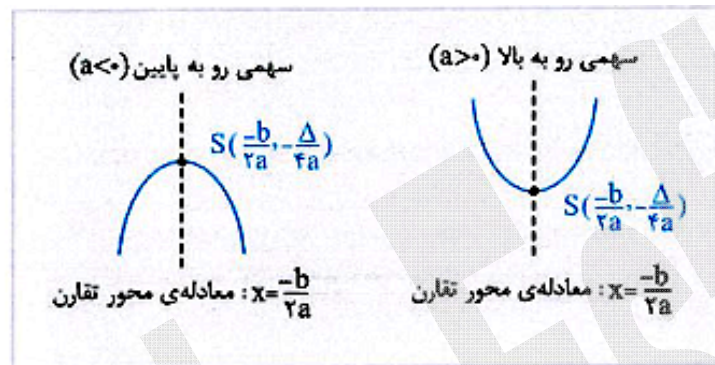
$$S = \alpha + \beta = -\frac{b}{a} \quad , \quad P = \alpha \cdot \beta = \frac{c}{a}$$

روابط مهم بین S و P و جوابهای معادله:

$$۱ \quad \alpha^2 + \beta^2 = S^2 - 2P \quad \quad ۲ \quad \alpha^3 + \beta^3 = S^3 - 3PS \quad \quad ۳ \quad |\alpha - \beta| = \frac{\sqrt{\Delta}}{|a|}$$

تذکره: دخترا و پسرای گلم دقت کنید فرمولهای دیگه ای که توی اکثر کتابها می بینید لزومی به حفظ کردنشون نیست !!!! مهمترین فرمول هایی که باید بلد باشی همین فرمولهاست.... بقیه را باید خودت بتونی سر جلسه به دست بیاری...

نکته ۲: نمودار سهمی در دو حالت مختلف به صورت زیر است:

نکته ۳:

تعداد جوابهای معادله‌ی $ax^2 + bx + c = 0$ ، در حقیقت تعداد نقاط برخورد نمودار تابع درجه دوم با محور x ها می باشد که با توجه به علامت $\Delta = b^2 - 4ac$ به یکی از صورت های زیر است:

$\Delta > 0$	$\Delta = 0$	$\Delta < 0$
<p>$y = a(x-x_1)(x-x_2)$ ۲ ریشه‌ی متمایز حقیقی x_1 و x_2</p>	<p>$y = a(x-x_1)^2$ ریشه‌ی مضاعف $x_1 = -\frac{b}{2a}$</p>	<p>ریشه‌ی حقیقی ندارد.</p>

نکته ۴:

برای حل معادلات به فرم $a\bigcirc^2 + b\bigcirc + c = 0$ ، باید از تغییر متغیر $t = \bigcirc$ استفاده کنیم تا معادله به یک معادله‌ی درجه دوم تبدیل شود. سپس معادله‌ی درجه دوم را حل می کنیم. مثلاً، اگر معادله به صورت $x^2 + 3x^2 - 1 = 0$ باشد، با تغییر متغیر $t = x^2$ به معادله‌ی درجه دوم $t^2 + 3t - 1 = 0$ می رسیم.

به سوال کنکور تجربی ۹۳ دقت کنید:

به ازای کدام مقدار m ، مجموع مربعات ریشه‌های حقیقی معادله‌ی $mx^2 - (m+3)x + 5 = 0$ برابر ۶ می‌باشد؟

- (۱) $-\frac{9}{5}$ (۲) ۱ (۳) 1 و $-\frac{9}{5}$ (۴) $\frac{9}{5}$ و -1

$$S = -\frac{b}{a} = \frac{-(m+3)}{m} = \frac{m+3}{m}, \quad P = \frac{c}{a} = \frac{5}{m}$$

مجموع مربعات ریشه‌های حقیقی معادله برابر ۶ است، پس:

$$x_1^2 + x_2^2 = 6 \Rightarrow S^2 - 2P = 6 \Rightarrow \left(\frac{m+3}{m}\right)^2 - \frac{10}{m} = 6 \Rightarrow \frac{m^2 + 6m + 9}{m^2} - \frac{10}{m} = 6 \xrightarrow{\times m^2} m^2 + 6m + 9 - 10m = 6m^2$$

$$\Rightarrow 5m^2 + 4m - 9 = 0 \xrightarrow{\Delta = 4 + (-9) = -5} m = 1, \quad m = \frac{c}{a} = -\frac{9}{5}$$

باید به ازای دو مقدار حاصل برای m ، $\Delta > 0$ باشد وگرنه قابل قبول نیستند. از $m = 1$ که بررسی آن ساده‌تر است، شروع می‌کنیم:

$$m = 1 \Rightarrow x^2 - 4x + 5 = 0 \Rightarrow \Delta = 16 - 4(5) < 0 \Rightarrow \text{معادله ریشه‌ی حقیقی ندارد}$$

با توجه به گزینه‌ها نیازی به بررسی $m = -\frac{9}{5}$ نیست و جواب قطعاً گزینه‌ی (۱) است. زیرا اگر $m = -\frac{9}{5}$ نیز غیرقابل قبول باشد، تست جواب ندارد.

به تست کنکور تجربی ۸۷ دقت کنید:

ریشه‌های معادله‌ی درجه دوم $x^2 + ax + b = 0$ ، یک واحد از ریشه‌های معادله‌ی $3x^2 + 7x + 1 = 0$ ، بیشتر است. b کدام است؟

- (۱) -2 (۲) -1 (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) $\frac{4}{3}$

خب سریع ریشه معادله‌ی $x^2 + ax + b = 0$ که مجهول نداره رو x و ریشه معادله‌ی دیگر را x' فرض می‌کنیم و ارتباط گفته شده را به صورت ریاضی می‌نویسیم. سپس x را برحسب x' به دست آورده و در معادله‌ی $x^2 + ax + b = 0$ که مجهول نداره قرار می‌دهیم. با این کار به معادله‌ی جدید می‌رسیم. یه کم توضیح فارسی این کار سخته

ریشه‌های معادله‌ی بدون مجهول $3x^2 + 7x + 1 = 0$ را x و ریشه‌های معادله‌ی $x^2 + ax + b = 0$ را x' در نظر می‌گیریم. داریم:

$$3x^2 + 7x + 1 = 0 \Rightarrow 3(x'-1)^2 + 7(x'-1) + 1 = 0 \Rightarrow 3x'^2 - 6x' + 3 + 7x' - 7 + 1 = 0 \Rightarrow 3x'^2 + x' - 3 = 0$$

$$\Rightarrow 3x'^2 + x' - 3 = 0 \xrightarrow{\text{مقایسه با معادله‌ی } x^2 + ax + b = 0} x'^2 + \frac{x'}{3} - 1 = 0 \xrightarrow{\text{مقایسه با معادله‌ی } x^2 + ax + b = 0} a = \frac{1}{3}, \quad b = -1$$

به سوال کنکور تجربی ۹۰ دقت کنید:

مجموع ریشه‌های حقیقی معادله‌ی $(x^2 + x)^2 - 18(x^2 + x) + 72 = 0$ ، کدام است؟

- (۱) -4 (۲) -2 (۳) 2 (۴) 4

معادله را از روش تغییر متغیر حل می‌کنیم. داریم:

$$(x^2 + x)^2 - 18(x^2 + x) + 72 = 0 \xrightarrow{x^2 + x = t} t^2 - 18t + 72 = 0 \Rightarrow (t-6)(t-12) = 0 \Rightarrow t = 6, \quad t = 12$$

$$\Rightarrow \begin{cases} t = x^2 + x = 12 \Rightarrow x^2 + x - 12 = 0 \xrightarrow{\Delta > 0} x_1 + x_2 = S = -\frac{b}{a} = -\frac{1}{1} = -1 \\ t = x^2 + x = 6 \Rightarrow x^2 + x - 6 = 0 \xrightarrow{\Delta > 0} x_3 + x_4 = S' = -\frac{b}{a} = -\frac{1}{1} = -1 \end{cases} \Rightarrow \text{مجموع ریشه‌ها} = x_1 + x_2 + x_3 + x_4 = -2$$

به سوال کنکور تجربی ۸۹ دقت کنید:

(به ازای کدام مجموعه مقادیر m ، معادله‌ی درجه‌ی دوم $2x^2 + (m+1)x + \frac{1}{2}m + 2 = 0$ ، فاقد ریشه‌ی حقیقی است؟

- (۱) $-3 < m < 5$ (۲) $-3 < m < 4$ (۳) $-2 < m < 4$ (۴) $-1 < m < 5$

شرط آن که معادله‌ی $2x^2 + (m+1)x + \frac{1}{2}m + 2 = 0$ فاقد ریشه‌ی حقیقی باشد، آن است که Δ ی معادله، منفی باشد. پس داریم:

$$\Delta < 0 \Rightarrow (m+1)^2 - 4(2)\left(\frac{1}{2}m + 2\right) = (m^2 + 2m + 1) - 4m - 16 = m^2 - 2m - 15 < 0 \xrightarrow[\text{تعیین علامت}]{\text{به کمک جدول}} -3 < m < 5$$

به سوال کنکور تجربی ۸۳ دقت کنید:

اگر یکی از منحنی‌های تابع درجه دوم $y = (a-1)x^2 + x + 3$ نسبت به خط $x = 2$ متقارن باشد، این منحنی محور x ها را با کدام طول مثبت قطع می‌کند؟

- (۱) ۲   (۲) ۳   (۳) ۴   (۴) ۶

می‌دانیم در تابع درجه دوم $y = ax^2 + bx + c$ ، خط قائم به معادله‌ی $x = -\frac{b}{2a}$ ، محور تقارن منحنی است. پس در تابع $y = (a-1)x^2 + x + 3$ داریم:

$$x = -\frac{1}{2(a-1)} \xrightarrow[\text{محور تقارن}]{\text{طبق صورت تست}} x = 2 \Rightarrow -\frac{1}{2(a-1)} = 2 \Rightarrow a-1 = -\frac{1}{4}$$

$$\xrightarrow[\text{ضابطه‌ی تابع } y, \frac{1}{4} \text{ می‌گذاریم.}]{\text{به جای } a-1 \text{ در}} y = -\frac{1}{4}x^2 + x + 3$$

برای یافتن محل تقاطع با محور x ها باید y را برابر صفر قرار دهیم:

$$y = 0 \Rightarrow -\frac{1}{4}x^2 + x + 3 = 0 \xrightarrow{\times(-4)} x^2 - 4x - 12 = 0 \Rightarrow (x-6)(x+2) = 0 \Rightarrow x = 6, x = -2 \Rightarrow \text{طول مثبت: } x = 6$$

موفق باشید.

@see_i